

نفسی هربرده ۱۰ غروشر .
سنه لکی بوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۴ دولار) .

ابونه واعلان ایشلری ایچین استانبول پوروسته
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرئوسدور .

حیات

هیانه دایما هیانه... دیباہ دایما هیوه هیات قاتلم!...
- نجه -

اداره مرکزی :
استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یانده کی دائره

استانبول پوروسی :
باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۰۷

صافی : ۱۶

آنقره ، ۱۷ مارت ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مقدس آتش

حیاتک ، علمک ، صنعتک بویوک اثرلری
بویوک روحی حملهلر یاراتمیشدر . تاریخی یکی جریانلره
سور وکله یین سیاستلر ، ذکایه یکی افق آچان کشفلر ،
حسن وخیالی او آنه قدار کور ومله مش بر کوزه للکله
تسخیر ایدن بدیعلر بلا استثنا هپ بو حملهلرک
محصولیدر . بو حملهلری نفسنده بسله یین ، صوکر
سیاسی ، علمی ویا بدیعی تاریخک میداننه آتیلار
او معجزه لری یاپان بویوک انسانلرک وجدانلری -
ظاهر آ جوشغون کور و نسونلر کور و نهمه سینلر -
پر جوش و خروشدر . او وجدانلر ده هپج سونمه یین
بر مشعله ، بر مشعله ده کیل ، بر کونش واردر . ایشه
بو کونشه ، بو چوق حرارتلی ایشیغه (مقدس
آتش) عنوانی ویریلیر . انسانیت و مدنیت نامنه
بو طوپراغک اوستنده مادی و معنوی نه کور و یورسه ق
هپسی او (مقدس آتش) ک ابداع ایتدیکی
مؤسسه لردر . و ناصیل فضا ده کی ییلدیزلر ایریلی
اوقاقلی ایسه ، وینه ناصیل اونلرک بعضی سنده کی
ایشیق کندیسنک ، بعضی سنده کی منسوب
اولدینی منظومه یی وجوده کترین کونشک ایسه
بشری ذکاده بویله ایریلی اوقاقلی در . او ذکالرده
کورولن (مقدس آتش) لده اصل کونشلری
واو کونشلردن مستفیض اولان پیکلری واردر .
بونک ایچوندر که طبیعتک ، عصرلره و مملکتلره
سیاناً و مبذولاً دهالربخش ایتمه دیکنه رغماً ایکنجی

درجه لرده کی آداملرک ده مساعیلرنده حرارت
وقدرت بولویور ، بویوک ایشلر ده حصه لری
کور و یورز .

بر عسکرک وطنی مدافعه ایتمه سی ،
حتی وطنی اوغرنده شهید دوشمه سی . . بر عالمک
سنه لرجه بر کشف ایچون اوغراشما سی ، بعضاً
بو کشف یوزندن حیاتی غائب ایتمه سی . . بر شاعرک
بیگ بر سیکبر و دو یغو زلزله سی ایقاع ایدره ک
هایقیرماسی ، اورتابه کوزلری قاماشدیران بر
بدیعه قویماسی هپ بو (مقدس آتش) سایه سنده
ممکن اولمقده در . انسانی ، « کونکنده مقدس آتش
اولان مخلوق » دیه تعریف ایتمکله یا کیلما یز ،
آنجا ق او مقدس آتش سایه سنده حیوانلقدن
قورتولمش ، قارا طوپراق اوستنده خارقه لرا بداع
ایتمش اولماسی حیثیتیه . . .

هرکیمک عشق ایله سوز سازی یوق
مرغ بی پردر آنک پروازی یوق

دیهن آدام ، بو آتشی و بو آتشدن محروم
قالانلری نه کوزمل آکلاتمیشدر . بر آدام تصور
ایدیکز که دنیا ده ، طبیقی جام قاوانوزده محبوس
بر بالقی کی مقصد سز ، غایه سز دولاشیور ، اونه
بدبخت ، اونه لزوم سز بر مخلوقدر . بو بدبخت ،
بولزوم سز مخلوق یا هپج برشی یاپمادن ثولوب
کیدم جکدر . یا خود منفی شیلر یاپا جقدر : مرتجعلر ،
مفکوره دوشمانلری ، بر کله ایله علی العموم
« Ambitieux » اقبال پرست ، لر بو منفی تیپک
مثال لیدر . خلقتک آ کلا شیلماز بر سری ده بو
بدبختلرک موجودیتی اولسه کرک . وغالباً بوسری
ایضاح ایچون اولمالی که مقصد سز ، غایه سز یا شایانلر
فلا کتلیخی آرا صیرا حسن ایدیورلر ، کندی

نفسلرینه قیدیورلر . قناعتجه اتحار ایدنلر
بوزوالیلردر . چونکه دنیا ده برشی یایمق ،
انسانلق طالمنده بر خدمتده بولونمق ایستین ، برایشه ،
بر علمه ، بر صنعته عاشق اولان مثبت آدام اتحار
ایده مز . چونکه کونکنده یانان (مقدس آتش)
اوکا حیاتی سودیرمیشدر . نیکین در . بوتون
منتحرلر ، وجدانلری قارار مش ، دنیا ده هپج
برامیدی قالماش ، شخصنک لزوم سز لغنه قناعت
کتیر مش یچاره لردر . بعضی دو قوتورلرک کندی
کندیخی ثولدره نلره (خاستا) صفتی ویرمه لری
او معنایه دوغریدر که بونلر عقلنی ده کیل ،
مفکوره سنی غائب ایدن علیلردر . بوزوالی مفلسلر
طالعک آک کوچوک بر صدمه سنه تحمل ایدمزلر . اسیر
اولدقلری حیوانی بر ایسته ک . . زوالیلره پروا سزجه
حیاتلریخی افنا ایتدیره بیلیر . (مقدس آتش)
ایسه صاحبی بوکی شیلره دایما غلبه چالدریر .

بوتون دولت آداملرینک ، طالملرک ، ادیبلرک ،
بالخاصه مر بیلرک آک برنجی وظیفه سی بوتون کنجکلک
روحنده (مقدس آتش) ایشیقنک پارلاماسی
ایچون واسطه و وسیلهلر احضارینه چالیشمق
یکی نسلی منفیلکدن و غایه سز لکدن صیانت
ایتمک ، اوکا حیاتی ، علمی ، فنی ، صنعتی سودیرمک
و بو اوغورده اعظمی فدا کارلق اختیار ایتمک
بو انسانی و مدنی سوکی یی قهر ایدم جک عامللره
دوشمان کسپلرک مجادله یه کیریشمکدر .

بلکه چوق هیجانی و چوق یوکسک برکوکل
صاحبی ده کیل ، فقط اجتماعی روحی حقیقتلره
مشغول اولتی سوهن بر صنعتکار قاقا صاحبی
دیه بیله جکمز توفیق فکرت :

حقنه یکی وثیقه لر

۱۱۳۴ سنه سنده منجم پاشی اولان استانبولی مصطفی ذکی افندیك، غریب اولدینی قدر شایان دقت بر مجموعه سی وارد: اوضاع کواکبک حادثات کونیله ایله مناسباتی اثبات وایضاح ایتک کبی غریب بر مقصدله وجوده کتیریلن بو سکان صحیفه لك رساله ده، مؤلفك بالذات کوردیکی یاخود پك یقیندن ییلدیکی برطاقم مهم تاریخی حادثه لر حقنه ایشیدیلده مش تفصیلاته تصادف اولونیور. وزیر اعظم علی پاشا نامنه اتخاف ایدیلش اولقله برابر داماد ابراهیم پاشا منسوبیندن اولان مؤلف، اسکی افندیسی حقنه هروسیله ایله مدیحه لر ایرادنن کوی دورما مقده در: [۱۱۳۶ سنه سی رمضانك یکریمی دردنجی کیجه سی یوققیرك طالع تحویل سال عمری بر صورت اوزره بولونوب صاحب ثانی طالعه و مشتری ثانیده سلیم بولونمشدی. اول سنه مرحوم ومغفورله صدر اعظم ابراهیم پاشا بو ققیره بر مرتبه احسان ایدردی کیم هر کوردیکه اون واون بش آلتون ویریرایدی. حتی اوسمرتبه یه واردی کیم کوروئمکه حجاب ایدر اولدم.]

تاریخك بر جوق قارا کلق، کوچوک، لکن بعضاً پك مهم نقطه لرینی تنویرایدن بوکی پراکنده وثیقه لك اهمیتندن دایما بحث ایدرم. حتی داماد ابراهیم پاشایه عائد بوکی بعض وثیقه لرینی یه بوستونلرده نشر ایتشم. امپراطورلق تاریخك مهم بر سیاسی اولان ابراهیم پاشا ایله مشهور بالطه جی محمد پاشا حقنه مصطفی ذکی افندیك رساله سنده کی بعض معلوماتی، تاریخك بو مهم صفحه سیله علاقه دار اولانلرك نظر دقته عرض ایده جکم. مؤلفك ابراهیم پاشا لطفدیده لرندن اولماسی، مطالعاتك آز جوق طرفکیراته بر ماهیت آله سی موجب اولایله جکی ادعا ایدیله بیله، اترك، مشارالیه ک شهادتندن سوکرا یعنی آرتق کندیندن هیچ برشی بکله نه میه جکی برزمانده یازیلدینی دوشونولنجه، بو ادعاك بو یوک بر قیمتی اولامایه جتی کندی کندیته تظاهری ایدر. اوندن باشقا، ابراهیم پاشا حقنه وقتیه نشر ایتدیکمز وثیقه لرده، مصطفی ذکی افندیك ویردیکی معلومات ایله تماماً تطابق ایتکده در. «بالطه جی» حقنه کی قهرمه اونك ماهیتنی کوسترمک اعتباریه پك معنیداردر.

مصطفی ذکی افندی ابراهیم پاشانك قائم مقامنی، صدارتی ونهایت طالعك تبدیلی اسبابی احکام نجومدن استخراج ایدرک بو خصوصده اوچ جدولده ترتیب

ایتدکن سوکرا، مشارالیه ک شخصیت معنویه سی وکندیته قارشی التفاتلرینی آریجه تصویر ایدیورکه، اصل مهم اولان جهت بودر:

[اون اوچ سنه شمسه قدر زمان وزارتلری مدت اولوب دولت پادشاه روی زمینده عریض وعمیق وزارت سوردیله. مرحوم میرورک خصال حمیده وصفات محموده سنك حدی یوقدی. کرمده برامکینی فرسخ فرسخ کجوب رأی وتدبیرنده ارسطو پسندایدی. هر رمضان ادنی مرتبه مناسبتی اولانلره عیدیه بوغچه ویرر ایدی. وزرا وعلما واعیان دولته ویردیکندن ماعدا، کشت وکذار دشت ودریا ایتدکه راست کلدیکی فقرايه آلتون اعطا ایدردی. بر سنه رمضان شریفده عید دامنبوسنده دیوان صدر اعظمی یه جوق مدرس کلمه مشدی. عید غیر عرفه سنده مدرسین دامنبوس ایتدکلرینده من الباب الی الخراب مدرسینه بشر آلتون احسان بو یوردیلر. بو ققیر اول عید سعیده معاً ایدم. ولی نعمتم سبب رفتم ایدی. مدت وزارتلرنده مظهر اولدیم انعام واحسانه حد یوقدر. برکون بر خصوص ایچون بروقت اختیار ایدوب صورت زانجه اختیاری خاکپایرینه ابلاغ ایتدیکمده خزینه ده بولونوب اخبار اولوندقده کلسون دیو فرمان ایتکله بو ققیر دخی خزینه اوطه سنه کیردم. ورقیه بر مقدار نظردن سوکرا خطاب ایدوب:

— مفرمه ک وارمیدر؟

دیدی. بن دخی یاصدیق اوزرنده بر وافر بویامه ومفرمه کورمشدم.

— ایشته سلطانم مفرمه لر.

دیدم. برین آله آلوب پشختنه بی آجوب بر قبضه فندیق وبر قبضه فندیق نصیفه سی، بر قبضه باره، بر قبضه اوافق آچقه وبر مقدار عنبر اشهب بر مقدارعود ماوردی بر قاق بویامه ومفرمه بر قاق کاسه شربت وایکی شیشه بخورصوی والحاصل بالذات زوایای خزینہ بی آریه رق هر نه وار ایشه بر مقدار احسان وانعام بو یوردیلر. ایکی اوچ ایش آغاسی کوچله طشره جیقاروب خدامه تسلیم ایتدیلر... بیک یوز قرق اوچ شوالنک یکریمی برنجی کونی مدت وزارتلری اون اوچ سنه شمسه تمام اولوب اون درت سنه یه دخول ایتدکه طالع تحویل سال وزارتلری بو صورت اوزره اولوب رب طالع عطارد بیت حبس وزندانده محترق عاشر زحل ایله منحوس بولونقله تحویلدن یوز قرق بشنجی کونی بوستانجیلر حبسنده غنوقاً وفات ایتدیلر. رحمة الله تعالی. بو حساب اوزره مدت وزارتلری اون اوچ سنه شمسه یوز قرق درت کون اولور.]

..

کندی افاده سی وجهله «بیک یوز اوتوز درت سنه سی ذی القعدة سنك بحسب الرؤیه یکریمی طقوزنجی

جمعه کونی آفتاب وقر وعطارد سنبله ده مجتمع ایکن مرحوم ومغفورله صدر اعظم شهید وسعید ابراهیم پاشا حضورنده ریاست منجمین لباسی کین» مصطفی ذکی افندیك بو کوچوک رساله سنده، تاریخ اعتباریه شایان قید بر جوق جهتلر داها واردر. مثلاً بوراده «بالطه جی محمد پاشا» حقنه مندرج بعض فقره لر اونك شخصیتی حقنه بزه پك انی معلومات ویرمکده در. مؤلفك ده بالذات تأیید ایتدیکی وجهله، «بالطه جی محمد پاشا غایت ساده دل، یاپه جتی ایشی یاپه دن اول عاله دیو یورور، صاف بر آدم ایش. بوراده، «بالطه جینك هراشیتدیکی شیشه بلا محاکمه ایشانه جق قدر صاف اول یغنی کوسترن بر حکایه ده واردر:

[مزبورک ساده دل اولدیغنی مشعر بر حکایه واردر. شودرکه مزبور بالطه جی وزیر محمد پاشا قسطه ونیلی ایدی. بر همشهریسی واردی، حاسب چلی دیرلردی، مرحومک محرم لرنندی. حاسب چلی کندی بو ققیره نقل ایتدی. سلیمان پاشا قیاسلطان زاده نك زوجی ایدی. مزبورنك اسکدارده یالیسی وارایدی. اول زمان اسکدارده اعرج عبدالله افندی نامنده مدرسیندن برنائب وار ایدی. سلیمان پاشایه کاهی واربرایش. اول اعرج نائب شیخ الاسلام السید علی افندی یه دخی منتسب ایدی. برکون اسکدارده بر کیمسه نك خانه سنده ایش. حاسب دخی آنده ایش. لکن اعرج حاسبی وکیم اولدیغنی بیلمز ایش. اثنای کلامده: هله سلیمان پاشایی شیخ الاسلام ایله وزیر یاپدق، دیش. ایرتسی کون تعطیل کونی اولقله حاسب سرای صدراعظمی یه کلوب پاشا دخی بنش حاضر اولقله اوطه قاپیسی یاننده اسکمله یه اوتوروب چیزمه سی کیرر ایکن قولاغنه نائب عبدالله افندیك افسانه سی نقل ایتدکه وزیر اعظم ساده دل اولقله اینانوب بنشدن فراغت ایدوب ودفی ایچون جناب شیخ الاسلامه بر وافر هدیه کونده ریر. دیمزکه وزارت شوکامی قالدی که اسکدار ناچی کبی فرومایه وپسپایه آدم آلیله یایله. بویه شی اولمش میدر دیموب مزبورک افسانه سنه اعتقاد واعتماد ایدر.]

ایشته تاریخ نقطه نظرندن پك مهم اولان شو بر قاق فقره، مصطفی ذکی افندیك رساله سنندن - بالخاصه اون ایکنجی عصر تدقیقاتی ایچون - نه قدر استفاده ایدیله بیله جکنی کوسترمشر صانیرز. بوکی تالی ماهیتده خصوصی وثیقه لك، بعضاً، مجهول بر مسئله یی، تاریخی بر معیانی، وقعه نویس اثرلرندن و دیوان قیدلرندن داها انی حل ایتدیکی نادر دکلدیر. بو نقطه نظرندن، تاریخ متبعلری بو جنس اثرلره ده لزومی درجه سنده اهمیت ویرمک مجبوریننده درلر.

کوسریلی زاده محمد فواد

استانبول دارالفنوننده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدرسی

